

kerkblad
DE VERBINDING

Protestantse Kerk

**Protestantse gemeenten
Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg**

7de jaargang, november 2024

Predikant

Ds. Marijn Gilhuis
Amerweg 2A, 4926 CZ Lage Zwaluwe
T: 0168 - 85 34 45 / 06 - 18 31 56 90
E: marijngilhuis@gmail.com

Kerkelijk medewerker

Jolanda Vos - van der Linde
Kapucijnenhof 10, 4904 RB Oosterhout
Werkdagen: dinsdag en woensdag
T: 06 - 22289713
E: jolandavos.kerkwerk@gmail.com

Protestantse gemeente Lage Zwaluwe

E: info@protestantsegemeentelagezwaluwe.nl
W: www.protestantsegemeentelagezwaluwe.nl

Voorzitter: Ad Verdoorn
Kerkstraat 57, 4926 CV Lage Zwaluwe
T: 06 - 30702705
E: ad.verdoorn@noa-advies.nl

Scriba: Kees Groeneveld
Schoven 1, 4926 DR Lage Zwaluwe
T: 06 - 11 41 27 80
E: scribalz@outlook.com

Protestantse gemeente Terheijden - Wagenberg

E: info@pkn-terheijdenwagenberg.nl
W: www.pkn-terheijdenwagenberg.nl

Scriba en vicevoorzitter: Annette Houtekamer - van Dam
Hartelweg 22, 4825 BZ Breda
T: 076 - 5870320
E: jaapannettehoutekamer@ziggo.nl

*Dit kerkblad is een uitgave van de Protestantse gemeenten
Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg*

*Kopij decembernummer 2024 inleveren tot 20 november 2024
kerkblad.de.verbinding@gmail.com*

Redactie
Inge Berendsen
Loes van der Eijk

Van de redactie

We kregen de coronaprik. De volgende dag deed mijn arm zeer en was ik rillerig, ik nam twee paracetamolletjes, kroop nog een uurtje in bed en lag wat te mijmeren over hoe goed het leven hier toch maar is. Gratis vaccinaties tegen griep en corona, paracetamol kost bijna niks en helpt overal tegen, een warm bed en een droog huis, de koelkast vol eten en buiten is het stil. Hoezo vanzelfsprekend eigenlijk dat wij wonen in dit land waar geen oorlog heerst, waar geen grote natuurrampen voorkomen, waar onze (klein)kinderen veilig zijn, waar we niet worden vervolgd vanwege ons geloof?

Deze Verbinding staat vol artikelen die laten zien waar het niet goed gaat. Oorlogen verwoesten levens, kerksluitingen slaan gaten in een gemeenschap, vluchtelingen krijgen het steeds moeilijker, de armen zijn altijd onder ons en overal ter wereld zitten mensen onschuldig in de gevangenis. Toch geven andere verhalen ons hoop dat er eens iets ten goede zal veranderen. Zolang we blijven omzien naar elkaar, elkaar ontmoeten bij de koffie-inloop en bij Samen Eten, onze voedseldozen vullen, blijven schrijven tegen onrecht, onze vrijheid vieren, goede doelen steunen en een appel kunnen plukken van de boom die we zelf hebben geplant werken we immers aan een betere wereld. Iets om dankbaar voor te zijn!

De redactie
Inge Berendsen
Loes van der Eijk

mogelijk aan een aantal werkgroepen daar om heen.

Diaconie:

Allereerst bespreken we de personele bezetting. Behalve dat Inge Berendsen stopt als kerkenraadslid heeft Gonny van Steeg aangegeven te willen stoppen met het voeren van de administratie. Door Cocky Bongers en Annie Meijer is dit niet op te vangen: er is snel versterking nodig. Bij voorkeur zoeken we een extra diaken, lukt dit niet dan is een diaconale werkgroep met een afvaardiging naar de kerkenraad een alternatief.

De aanvragen voor noodhulp komen binnen via Surplus en zijn daarmee voldoende betrouwbaar. Ds. Marijn Gilhuis gaat verder overleggen met Griselda Aanen of we binnen de gemeente een Diaconaal loket kunnen opzetten waarbij alle kerken van de Gemeente Drimmelen samenwerken. Vanuit de Vijf Heiligen Parochie is terughoudend gereageerd: zij kunnen eventueel wel financieel bijdragen via aparte stichtingen.

Vanuit het loket kunnen goede spelregels worden vastgelegd over wie waar helpt, maar ook over de hoogte van de hulp en de wijze van terugbetalen.

Ouderlingen:

Bij de terugblik op gehouden kerkdiensten staan we uitgebreid stil bij de dienst met Agnes van de Broek. De meningen lopen nogal uiteen. Waar de één zich meegenomen voelde in de uitleg rondom het ver-zien van Jesaja, heeft een ander grote moeite met de verwoorde uitleg.

De oecumenische dienst in Zevenbergschen Hoek ontvangt alom lof: een mooie dienst en goede gesprekken na afloop. We leven mee met onze katholieke geloofsgenoten uit Lage Zwaluwe die voor een 2e keer een kerk moeten sluiten. Het lijkt er op dat een aantal van hen de overstap naar onze gemeente wil maken. We staan hier voor open, maar willen het niet aanmoedigen.

Kerkrentmeesters:

Op basis van de jaarcijfers over 2023 en het doorzicht van de komende jaren kunnen we het plan voor de aanpassing van de kerkzaal in Lage Zwaluwe verder uitwerken en voorleggen aan kerkenraad, gemeenteleden en het CCvB. Mocht de verwarming op enig moment de geest geven dan zullen we het kerkgebouw komende winter sluiten en uit moeten wijken naar Ons Belang of wkelijks gaan kerken in Terheijden.

Voorganger:

De oecumenische samenwerking met de Vijf Heiligen Parochie gaat helaas stoppen. Doordat de katholieke kerken in de regio nog verder gaan inkrimpen, zijn ze niet meer in staat te blijven werken aan oecumenische diensten met

ons gemeentes. De samenwerking met de Immanuel parochie proberen we wel door te zetten.

Aan het einde van het overleg bespreken we nog de notulen, actielijst en de ingekomen stukken. Bij dat laatste komt het bericht binnen dat het Dorpsgericht werken in de toekomst Drimmelen breed georganiseerd gaat worden; een prima stap wat ons betreft.

Nelleke ten Haaf sluit ons overleg met een avondgebed van Dietrich Bonhoeffer

*Heer, mijn god, ik dank U
dat deze dag voorbij is.
Ik dank U dat U mijn ziel en lichaam rusten
laat,
uw hand heeft mij beschermd en bewaard.
Vergeef mij mijn klein geloof
en alle onrecht deze dag bedreven.
Help mij allen te vergeven
die mij onrecht deden.*

*Laat mij in vrede slapen onder uw bescherming
en bewaar mij voor de dreiging van de
duisternis.*

*In uw handen leg ik allen die ik liefheb,
dit huis, mijn lichaam en ziel.
God, uw heilige naam zij geprezen.
Amen.*

Kees Groeneveld

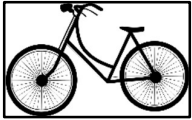
Omzien naar elkaar

De wind waait en bladeren vallen. De herfst is vol in de weer. We trekken ons terug in onze huizen. En als we naar buiten gaan, gaan jassen aan.

Voor sommigen kan de herfst een lastige tijd zijn omdat je dan minder mensen ziet of omdat je zelf een beetje dicht gaat. Toch is elkaar ontmoeten van wezenlijk belang. Dat kan in het klein, met familie, vrienden, burens. Zoek elkaar op.

Als je graag iemand spreken wil van de kerk, laat het weten. Van verschillende mensen weten we dat ze tijden doormaken die veel van het vraagt. Anderen zijn minder goed in beeld. Laat het ons of de ouderlingen weten als je iemand spreken wil, of mensen kent die extra steun kunnen gebruiken.

mw. Jolanda Vos - van der Linde en ds. Marijn Gilhuis

Ontmoeten en verbinden

'Je moet van twee kanten komen om elkaar te ontmoeten.' Misschien herinnert u zich deze regel nog uit een tekst van Stef Bos. Ik las die voor tijdens de kerkdienst op 22 september jl., de feestelijke startzondag, in het Witte Kerkje in Terheijden. De dienst waarin ik in de bediening werd gesteld als kerkelijk medewerker in het pastoraat. Ik vertelde toen ook wat ik, gaandeweg, ben gaan beschouwen als mijn taak en mijn missie: ontmoeten en verbinden.

Hiertoe nodigt de kerkenraad u dit najaar van harte uit tijdens de gesprekken over welke gemeente wij willen zijn. Begin oktober waren ds. Marijn Gilhuis en ik bij zo'n gesprek in de Ganshoek. Het was voor mij een eerste kennismaking met zeven betrokken bewoners. Ik kijk terug op een geloofsgesprek over wat ervaren werd als onmisbaar en waardevol. Maar evengoed kwamen zowel moeite en twijfel als wensen en ideeën ter sprake. Openhartige gesprekken als deze vragen om onderling vertrouwen. En dankzij vertrouwen ontstaat ruimte voor een van onze basisbehoeften: verbondenheid. Ik was beslist niet de enige die dat zo mocht ervaren tijdens het samenzijn in de Ganshoek.

Verbondenheid, zo las ik, draagt bij aan meer betekenis in ons leven. Het leven krijgt meer kleur. Hoe toepasselijk dat ik op de startzondag een kleurrijke vlieger kreeg uitgereikt met daarop de tekst 'Verbondenheid met mensen.'

Na afloop van bovengenoemde kerkdienst kreeg ik van een vriendin een beeldje. Het zegt mij veel over 'Je moet van twee kanten komen om elkaar te ontmoeten en je met elkaar te verbinden'. Ziet u erin wat ik zie? Hoe dan ook: goede gesprekken gewenst!

Jolanda Vos - van der Linde,
kerkelijk medewerker

Onze wereld (oktober 2024)

De wind en de regen -
voorbodes van lange nachten en
vorst aan de grond.

Hoe moeten we ons toch weren
in onze huizen?

Lekken en tochtkieren dichten,
ons schrap zetten
voor als het donker komt.

De inboedel op hoge poten
mochten we overspoeld worden.
De schoorsteen geveegd
voor als de koude komt.

De herfst dient zich aan
van de ene op de andere dag.
Wij rillen van binnen en van buiten.
Huiveren.

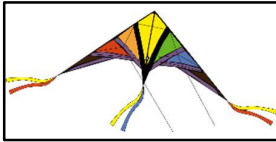
Hoeveel te meer de zielen
onvoorbereid
door rampspoed getroffen.
God, oh God, ontferm U!

ds. Marijn Gilhuis

Lichtjesavond

Op 15 november is in de protestantse kerk in Made de lichtjesavond. De inloop is vanaf 19.15, de aanvang is om 19.30. Iedereen is welkom op deze avond om mensen te gedenken die overleden zijn. Er is muziek en ieder krijgt de gelegenheid een kaarsje aan te steken. Het is een avond voor alle bewoners van de gemeente Drimmelen.

ds. Marijn Gilhuis

Gesprekken over wie we willen zijn als gemeente

De komende maanden wil de kerkenraad het gesprek in de gemeente op gang brengen over wat we als gemeente belangrijk vinden en wie we willen zijn in de toekomst.

Dit zijn de bijeenkomsten die gepland staat in november en december.

13 november – Lage Zwaluwe –
Gemeenteavond, kerk, 19.30 – 21.00 uur
thema: Ideeën – En wat zouden we kiezen?

25 november – Terheijden –
Gemeentemiddag, Witte Kerkje, 14.00 – 15.30
thema: Ideeën – En wat zouden we kiezen?

10 december – Kerkenraad
thema: Ideeën – En wat zouden we kiezen?

januari/ februari – kerkdienst Lage Zwaluwe
– gemeentevergadering
Presenteren van de ideeën en de koers van de gemeente.

Waarom deze gesprekken?

We willen nieuwe stappen zetten in hoe we ons geloof handen en voeten geven in onze dorpen. De eerste stap is om na te gaan wat de kern is van ons gemeentezijn. Wat is het kloppend hart van onze gemeenschap? Waar zijn we van?

Uit een aantal eerste gesprekken zijn dit de woorden die nu al naar voren kwamen:

Met deze kern voor ogen kijken we naar drie cirkels van invloed om ons heen (van buiten naar binnen):

1. De wereld om ons heen;
2. De dorpen waarin we wonen en
3. Onze kerkelijke gemeente.

Bij iedere cirkel laten we, bij wijze van spreken, een vlieger op met daaraan briefjes met wat ons inspireert en wat ons kerk-zijn bedreigt. Neem bijvoorbeeld de vlieger bij 'de dorpen waarin we wonen'. Inspirerend is de natuur en ruimte van wonen en dat we elkaar kennen in het dorp. Bedreigend is dat mensen meer op

zichzelf zijn en het moeilijk vinden om met elkaar in gesprek te gaan, in het bijzonder het contact tussen nieuwkomers en mensen die langer in het dorp wonen.

Het idee is om, nadat bij iedere vlieger zorgen en vreugden zijn verzameld, te gaan zoeken naar wat we als kerkelijke gemeente, vanuit onze kern, zouden kunnen doen. Uit alle ideeën zullen we keuzes maken waaraan we aandacht en kracht gaan besteden. Deze keuzes bepalen dan onze concrete plannen.

We hebben een weg te gaan en we zien er naar uit jullie te spreken.

Mede namens de kerkenraad, ds. Marijn Gilhuis

Mededelingen Diaconie

In november is de diaconiecollecte voor de volgende doelen.

Zondag 3 november: VluchtelingenWerk

VluchtelingenWerk is een onafhankelijke, breed samengestelde, professionele organisatie, die zich op basis van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens met vele vrijwilligers inzet voor de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen door persoonlijke steun en belangenbehartiging bij hun toelating, opvang en maatschappelijke participatie, primair in Nederland.

In 2023 vroegen 38.377 mensen voor het eerst asiel aan in Nederland, een stijging van 2.842 ten opzichte van 2022. (35.535 asiel-aanvragen). Syriërs vormen een derde van de asielaanvragen, daarna komen mensen uit Turkije en Eritrea. Het aantal mensen dat kwam in hert kader van gezinshereniging daalde licht: van 10.927 in 2022 naar 10.125 in 2023.

VluchtelingenWerk Drimmelen ondersteunt statushouders bij het wegwijs maken in onze samenleving en begeleidt mensen naar school en werk. Hiervoor zijn zij altijd op zoek naar vrijwilligers!

Maar ook andere hulp is welkom. Vanwege een verhuizing kregen we bij de diaconie onlangs twee herenfietsen aangeboden. Ze waren in perfecte staat maar we hebben ze toch even na laten kijken bij het Repair-café, want dat is onze gewoonte. Inmiddels zijn ze afgeleverd bij een groepje van 5 statushouders in Terheijden, dat er dankbaar gebruik van maakt. Het vergroot hun actieradius enorm.

Dank voor uw steun!

Zondag 24 nov. : Amnesty International

Elk jaar rond 10 december, de Internationale Dag van de Mensenrechten, schrijven mensen in heel veel landen brieven naar machthebbers om het leven van mensenrechtenverdedigers die in gevangenis zitten, beter te maken. Ook in onze gemeenten doen we elk jaar mee aan deze acties.

SCHRIJF JE VRIJ

Mariëtte Verkerk en Joke Geerse hebben zich aangemeld voor de actie 'SCHRIJF JE VRIJ', die op 1 december in de gevangenis van Arnhem een unieke ervaring van 10 uur biedt, om aandacht te vragen voor mensenrechten. Tijdens dit event schrijven Joke en Mariëtte zoveel mogelijk brieven en kaarten voor mensenrechtenverdedigers, die ten onrechte in de gevangenis zitten.

WRITE FOR RIGHTS

We kunnen niet allemaal naar Arnhem op 1 december, maar ook in onze gemeente vinden we de mensenrechten belangrijk. Op dinsdag 10 december organiseert de Amnesty Werkgroep Drimmelen de WRITE FOR RIGHTS-actie in het Witte Kerkje in Terheijden. Tussen 10.00 en 22.00 uur bent u/ben jij van harte welkom om brieven en groetenkaarten te schrijven voor dezelfde mensen. U hoeft zich hiervoor niet aan te melden. Iedereen is welkom. De werkgroep zorgt voor alles wat nodig is. Verderop in deze Verbinding leest u uitgebreid over beide Amnesty acties. Uw bijdrage is zeer welkom.

Collecte 10 en 17 november: Voedseldozen Actie Kerk in Actie voor Voedselbank succes

Op de site van 'Kerk in Actie voor Voedselbank' las ik laatst dat de campagne 'Samen tegen armoede' waar wij in Lage Zwaluwe en Terheijden/Wagenberg ook aan mee doen, een groot succes is. Maar liefst 150 kerkelijke gemeenten doen mee. Samen haalden ze inmiddels boodschappen en geld op om meer dan 5000 voedseldozen te kunnen vullen. Een fantastisch resultaat.

De Kerk in Actie-campagne 'Samen tegen armoede' startte eind 2022 om de Voedselbank – die door de toegenomen armoede steeds meer klanten krijgt – van extra producten te voorzien. De Voedselbank leeft van wat bedrijven en supermarkten overhouden, maar die kopen steeds verstandiger in om voedselverspilling tegen te gaan. Kortom: er is steeds meer vraag, maar steeds minder aanbod.

Als ik dat bericht lees merk ik dat ik me stoort aan de opmerkingen 'groot succes' en 'fantastisch resultaat'. Natuurlijk is het geweldig dat ook in onze beide kerken het plan om iets te doen aan armoede in onze gemeente Drimmelen goed is gevallen. Maar vindt u het eigenlijk ook niet dieptreurig dat we in ruim een jaar tijd meer dan 175 voedseldozen en/of Jumbobonnen hebben weggebracht naar mensen die niet rond kunnen komen? Vaak zijn dit alleenstaande ouders met kinderen die bijvoorbeeld na een scheiding een flinke stap terug moeten doen. Ouderen met alleen AOW. Mensen met een chronische ziekte die van een uitkering rond moeten komen. Soms ook een jongere, die voor het eerst op zichzelf is gaan wonen en er geen idee van had dat hij naast de huur voor het appartement allerlei bijkomende kosten moest betalen, waardoor hij flink in de financiële problemen kwam. De levensstijl die hij er op na kon houden toen hij nog thuis woonde, moet dan drastisch veranderen. Een leerzame maar pijnlijke les voor deze jongere. Sommige mensen of gezinnen krijgen regelmatig een voedseldoos. Anderen helpen we één of twee keer... totdat hun uitkering is geregeld of tot ze werk hebben gevonden. In ieder geval is het fijn dat we dankzij uw steun altijd wel een paar dozen en bonnen in voorraad hebben om de ergste nood te lenigen. Het blijft beschamend dat we in dit land bijna 1 miljoen armen hebben (volgens de oude berekening). Samen kunnen we gelukkig wel iets doen tegen armoede! Kerk in Actie en onze diaconie bedankt alle mensen hartelijk voor hun inzet en bijdragen in welke vorm dan ook..

Helpt u mee om alle collecten tot een succes te maken? Hartelijk dank!

U kunt de collecten ook steunen door uw gift over te maken naar de bankrekening van de diaconie van uw gemeente:

NL74 RABO 0373 7105 26 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente Lage Zwaluwe o.v.v. collecte zondag + datum

NL96 RABO 0373 7392 30 t.n.v. Diaconie van de Protestantse gemeente Terheijden - Wagenberg, o.v.v. collecte zondag + datum

Deze worden ook na iedere online viering getoond. U mag natuurlijk ook uw collectebonnen inleveren bij één van de diakenen.

Hartelijk dank voor uw aandacht, moeite en bijdrage!

Namens de gezamenlijke diaconieën,
Inge Berendsen en Annie Meijer

**Inloop Koffieochtend
15 november 2024**

Koffie, (soep) en ontmoeting in het Witte Kerkje. Welkom!

Komt u bij ons op de koffie? We starten **om 10.00 uur** met een kop koffie of thee met wat lekkers. In de tweede helft van de ochtend is er een eenvoudige broodmaaltijd met of zonder soep.

Voelt u zich welkom en neem vooral iemand mee! Opgeven is niet nodig. Als er dieet-wensen zijn is dat voor ons wél handig om te weten.

Met hartelijke groet,
Joke Geerse

Geven kan nog steeds

Kerk in Actie is één van de deelnemende organisaties aan de Giro555-actie voor de slachtoffers van het conflict in het Midden-Oosten.

Al een jaar lang voelen velen zich machteloos over het verschrikkelijke leed dat dit conflict in het Midden-Oosten veroorzaakt. Lees het artikel van Ds. Marijn Gilhuis er maar op na.

Veel mensen hebben dit gevoel van machteloosheid inmiddels omgezet in actie. Dankzij de gulle bijdragen van vele duizenden Nederlanders kunnen de hulporganisaties achter Giro555 een wezenlijk verschil maken in het leven van talloze mensen in het Midden-Oosten. Onze samenleving gaf gehoor aan de oproep tot solidariteit met de getroffen van het conflict. Het maakt immers niet uit wie je bent of waar je vandaan komt. Hulp aan mensen in nood staat boven politiek.

Met de donaties worden voedselpakketten, dekens, matrassen en warme kleding gegeven aan families op de vlucht. Ook kunnen hulpverleners met dit geld meer psychosociale zorg geven aan kinderen en families die kampen met angst en extreme stress. Iedere donatie

helpt om een verschil te blijven maken in de levens van mensen in het Midden-Oosten. Laten we hopen dat deze actie verbindend zal werken. Vanuit onze beide kerken in Lage Zwaluwe en Terheijden/Wagenberg is inmiddels 2 x 300 euro overgemaakt naar Giro555. Er kan nog steeds gedoneerd worden voor de slachtoffers in het Midden-Oosten via giro555.nl. De actie loopt tot 10 januari 2025.

Alle gevers bedankt!

Bloemengroeten

*Lage Zwaluwe en
Terheijden - Wagenberg*

Iedere week staat er een mooi boeket bloemen op de avondmaalstafel in Lage Zwaluwe of in Terheijden. De boeketten voor de bloemengroeten in Terheijden - Wagenberg en in Lage Zwaluwe, en ook de bloemengroet vanuit de Ganshoek, worden iedere week geschonken door gemeenteleden. Na afloop van de kerkdienst worden de bloemen als groet, namens de kerk, naar één van onze gemeenteleden gebracht.

... en u weet het: mocht u/jij zelf iemand weten die een steuntje in de rug kan gebruiken, vergeet niet te bellen of te mailen naar Annie Meijer T: 0168 - 48 25 31 of 06 - 49 99 26 17 E: annie.meijer.berends@gmail.com

Vanuit Terheijden - Wagenberg krijgen gemeenteleden een bloemetje naar aanleiding van een verjaardag vanaf 75 jaar en ouder, bij een bijzondere gelegenheid, bij ziekte of zomaar. Er worden ook regelmatig extra bloemen bezorgd.

Samen door één deur – Vredeszondag 2024

Het geroezemoes van geanimeerde gesprekken vult de Heilige Bartholomeuskerk in Zevenbergschen Hoek op 29 september. We zitten aan de koffie na de oecumenische viering van de Vredeszondag. Mensen uit de Immanuël-parochie en uit de Protestantse kerk in Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg buigen zich over de vraag wat er nodig is om samen door één deur te kunnen om vrede te brengen tussen mensen. We maken ons zorgen om de grote oorlogen die onze tijd teisteren. Stellingen worden ingenomen, voor of tegen. De strijd is ook hier soms voelbaar. Hoe kun je elkaar toch blijven vinden?

Op deuren van papier schrijven mensen op wat kan helpen om 'samen door één deur' te gaan. Hoe kunnen we hier in onze dorpen vrede zoeken?

In de dienst lazen we over de verlamde man en zijn vrienden die door muren van mensen en steen moesten gaan om Jezus te bereiken. Soms moeten we onze eigen muren afbreken om anderen te ontmoeten. In de gesprekken na de dienst schreven mensen veel op. In grote lijnen zeiden mensen dat het belangrijk is voor elkaar open te staan, te blijven praten, goed naar elkaar te luisteren, en als kerk op een laagdrempelige manier open te staan voor wat er om ons heen gebeurt. Inspiratie daarbij is Gods liefde: echt zijn en je openstellen voor anderen.

Een bijzondere dienst, te meer omdat het de laatste dienst die we in de H. Bartholomeus vieren, omdat deze kerk deze maand haar laatste zondagse viering zal hebben. In het onderstaande stuk van Douwe van den Berg lees je er meer over.

ds. Marijn Gilhuis

Correctie op het bericht over de sluiting van de Heilige Bartholomeuskerk in Zevenbergschen Hoek in De Verbinding van september

In het vorige nummer van De Verbinding meldde ik (ds. Marijn Gilhuis) dat de H. Bartholomeuskerk aan de eredienst zou worden onttrokken. Ik heb me daarin niet helder uitgedrukt. Douwe van den Berg, voorzitter PKC Oost (i.c. Moerdijk, Lage Zwaluwe, Langeweg en Zevenbergschen Hoek), legt in het onderstaande stuk uit hoe het precies zit met de sluiting van deze kerk.

Hoe het zit

In De Verbinding van september wordt gesproken over het kerkgebouw in Zevenbergschen Hoek dat per 24 november wordt onttrokken aan de eredienst. Dat is formeel niet (helemaal) juist.

Het gebouw wordt pas onttrokken aan de eredienst als het gebouw is verkocht en als bij de notaris de handtekening is gezet door de verkoper en koper als teken van overdracht van eigendom. Dan beslist de bisschop dat het kerkgebouw is onttrokken aan de eredienst. Bij een voorlopige koopovereenkomst is er nog niets aan de hand.

En dan?

Na de ondertekening beslist de eigenaar wat met het gebouw gaat gebeuren (binnen de afspraken met het bisdom). Hij mag een ruimte verhuren aan de parochie voor het houden van een viering of voor een Mariakapel. Hij mag ook beslissen helemaal niets te verhuren aan de parochie en met het gebouw te doen wat hij wil (ook nu weer binnen de afspraken met het bisdom). Die afspraken liggen vast in een kettingbeding, bijvoorbeeld: maximaal 10% van de oppervlakte gebruiken voor horeca is toegestaan, verhuur aan andere religies is verboden, etc.

Wat gebeurt er dan op en na 24 november?

Op zondag 24 november gaat het pastorale team om 14.00 uur voor in een eucharistieviering die tevens de laatste weekeindviering is. Na 24 november kunnen er alleen nog vieringen zijn voor doop en uitvaarten en huwelijken. (...)

Het misverstand over het onttrekken aan de eredienst komt vaak voor - ook bij onze parochianen.

Douwe van den Berg

Amnesty International:

Elk jaar rond 10 december, de Internationale Dag van de Mensenrechten, schrijven mensen in heel veel landen brieven naar machthebbers om het leven van mensenrechtenverdedigers die in gevangenis zitten, beter te maken. Ook in onze gemeenten doen we elk jaar mee aan deze acties.

SCHRIJF JE VRIJ

Mariëtte Verkerk en Joke Geerse hebben zich aangemeld voor de actie 'SCHRIJF JE VRIJ', die op 1 december in de gevangenis van Arnhem een unieke ervaring van 10 uur biedt, om aandacht te vragen voor mensenrechten.

Bij aankomst in de gevangenis leveren zij hun spullen in. Ze krijgen een speciaal T-Shirt en er wordt een *mugshot* van hen gemaakt. Na een introductie over de mensen voor wie wij dit jaar in actie komen, brengen zij een deel van de tijd door in een cel met 2 a 3 andere deelnemers. Daarnaast wordt ook in een gezamenlijke ruimte geschreven.

Tijdens dit event schrijven Joke en Mariëtte zoveel mogelijk brieven en kaarten voor mensenrechtenverdedigers, die ten onrechte in de gevangenis zitten. Ze krijgen wel tijd om te luchten en ook het eten en drinken zal worden verzorgd.

In de aanloop naar deze dag proberen Mariëtte en Joke zoveel mogelijk geld op te halen voor het werk van Amnesty. Zij zoeken medestanders en sponsors die niet alleen hen ondersteunen maar ook Amnesty helpen om wereldwijd in actie te komen. **Ook u kunt een steentje bijdragen aan deze actie door geld over te maken naar het rekeningnummer van één van onze diaconieën onder vermelding van 'Amnesty Schrijf je Vrij' en uw gift komt op de juiste plek terecht.** De rekeningnummers van onze diaconieën vindt u elders in De Verbinding.

Ten onrechte vervolgd, gediscrimineerd of gevangen gezet? Tijdens deze **SCHRIJF JE VRIJ**-actie klimmen de deelnemers in de pen om dit onrecht te stoppen.

Voor deze mensen komen we dit jaar in actie:

Dang Dinh Bach (Vietnam) is een advocaat die zich onvermoeibaar inzet voor de mensen en de natuur in Vietnam. In 2021 werd hij gearresteerd. Bach kreeg 5 jaar gevangenisstraf voor een misdrijf die hij niet heeft begaan.

Joel Paredes (Argentinië) deed op 30 juni 2023 mee met een vreedzame demonstratie. De politie schoot met rubberen kogels. Joel werd geraakt en is nu blijvend blind aan zijn rechteroog.

Kyung Seok Park (Zuid-Korea) strijdt voor de rechten van mensen met een fysieke beperking maar krijgt daardoor te maken met politiegeweld, lastercampagnes en rechtszaken.

Manahel al-Otaibi (Saudi-Arabië) is een voorvechtster voor meer vrijheden voor vrouwen in haar land. Ze werd gearresteerd voor het overtreden van de Wet tegen cybercriminaliteit en veroordeeld tot 11 jaar gevangenisstraf.

Maryia Kalesnikava (Belarus) droomt van een Belarus waar iedereen mag zeggen wat hij/zij wil. Daarom sloot ze zich voor de verkiezingen van 2020 aan bij de oppositie. Op grond van valse beschuldigingen is ze tot 11 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Maryia's familie heeft al meer dan een jaar niets van haar gehoord.

Neth Nahara (Angola) deelde ze in augustus 2023 op TikTok kritiek op president João Lourenço. De volgende dag werd ze gearresteerd en veroordeeld tot 2 jaar gevangenisstraf.

Oqba Hashad (Egypte) zit sinds mei 2019 in voorarrest omdat zijn broer Amr mensenrechtenactivist is.

Şebnem Korur Fincancı (Turkije) vroeg om een onderzoek naar beschuldigingen dat het Turkse leger chemische wapens gebruikt in Irak. Daar werd ze voor veroordeeld tot 2 jaar gevangenis.

Wet'suwet'en Nation Land Defenders (Canada) hebben het recht om te beslissen wat er op hun grondgebied gebeurt. De landverdedigers kwamen in actie om de aanleg van een pijpleiding tegen te houden. De politie arresteerde meer dan 75 landverdedigers. Ze kunnen een gevangenisstraf krijgen.

WRITE FOR RIGHTS in het Witte Kerkje

We kunnen niet allemaal naar Arnhem op 1 december, maar ook in onze gemeente vinden we de mensenrechten belangrijk. Op dinsdag 10 december organiseert de Amnesty Werkgroep Drimmelen hier in onze gemeente een WRITE FOR RIGHTS-actie in het Witte Kerkje in Terheijden. Tussen 10.00 en 22.00 uur bent u/ben jij van harte welkom om brieven en groetenkaarten te schrijven voor dezelfde 8 mensen en de Wet'suwet'en stam in Canada, die hierboven beschreven staan. U hoeft zich hiervoor niet aan te melden. Iedereen is welkom. De werkgroep zorgt voor alles wat nodig is: brieven, kaarten, pennen, koffie, soep en broodjes. Er zijn geen kosten aan deze dag verbonden maar een bijdrage in de portokosten is natuurlijk altijd welkom.

Vragen? Mail naar Inge Berendsen: ingemade@ziggo.nl

Viering van 80 jaar bevrijding in de gemeente Drimmelen

Vanaf begin september van dit jaar tot 5 mei 2025 gedenken we de bevrijding 80 jaar geleden van Nederland en van onze gemeente.

Op initiatief van de gemeente Drimmelen hebben de 4 en 5 mei commissies en betrokken verenigingen en stichtingen voor de periode november 2024 tot 5 mei 2025 allerlei activiteiten georganiseerd om de bevrijding te gedenken en te vieren.

De activiteiten in onze gemeente worden gepubliceerd op de Kalender 'Route naar de Vrijheid' in het Carillon en op de site WijzijnDrimmelen.nl. Hier onder een kort overzicht van deze activiteiten.

De inwoners van de gemeente Drimmelen worden opgeroepen om op 3 november de bevrijding te gedenken door het uithangen van de Nederlandse of Poolse Vlag. Omdat we bevrijd zijn door Poolse militairen wordt opgeroepen ook de Poolse vlag uit te steken. Mocht u over een Poolse vlag willen beschikken (€ 5,-/st.) kunt u contact opnemen met Peter Kraak. (peter@peterkraakprojecten.nl)

Kalender 'route naar de vrijheid'

1 november 2024:

Première film De Liniecrossers
Liniecrossers Lage Zwaluwe-Sliedrecht - film
De film duurt ca. 45 minuten en toont oude en nieuwe beelden. Naast 80 jaar bevrijd komt ook het besef van 'wat is 80 jaar' aan bod. In de periode november 2024 tot mei 2025 wordt deze film op de nodige momenten en plaatsen getoond. (zie <https://liniecrosser.nl/>)

2 november 2024:

Bevrijdingsconcert Wagenberg

3 november 2024:

Memorial tocht.

Een tocht met historische militaire voertuigen gaat langs 7 herdenkingsmonumenten met bloemlegging in de dorpen van Drimmelen. Wandelen op Zondag geeft mogelijkheid om een etappe mee te lopen

8 november 2024:

Adoptie-overdracht Stichting De Liniecrossers i.s.m. basisschool De Grienden

30 november 2024:

Anjerconcert door de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'.

Locatie: Amerhal, Made

4 mei 2025:

4-mei herdenkingen in de kernen van de gemeente Drimmelen

4-5 mei 2025:

Bevrijdingsvuur komt naar gemeente Drimmelen

5 mei 2025:

Harmonie St. Caecilia, Mades Mannenkoor, Amor Musae, Tempeliers, Regio - orkest verzorgen een vrijheidsconcert.

Locatie: Bernardus, Made

Periode november 2024 tot mei 2025 :

Diverse activiteiten in de verschillende kernen

- Activiteiten voor ouderen in Ganshoek, Wijngaerd, Antonius Abt.
- Activiteiten voor jongeren
- Doorlopende fototentoonstelling door Heemkundekringen / erfgoedvereniging / Theek5
- Theek5 Lezingen & overige activiteiten
- Film 'Biesbosch onder vuur'
- VVV:
 - Bevrijdingsroute fietstocht met gids op 5 mei
 - Voorjaar 2025: Aantal keren: Vaartocht naar + Bezoek aan Zwarte Schuur in Biesbosch thema Bevrijding
 - Zelfstandig fietsbare fietstocht in het kader van 80 jaar bevrijding

Namens het 4 mei comité Lage Zwaluwe
Douwe van den Berg
Peter Kraak

Op de achterkant van De Verbinding vindt u een – klein beetje ingekort - persbericht van de Gemeente Drimmelen over deze viering, waarin ook onze burgemeester Boy Scholtze aan het woord komt. (red.)

Aan het werk bij DHAN Foundation

In verband met de verlenging van een project dat de weerrisico's van de kleinschalige boeren van DHAN verzekert, was ik deze maand bij DHAN en haar onderlinge verzekeringsmaatschappij People Mutuals. In dat project help ik DHAN People Mutuals verzekeringsproducten te creëren die worden aangestuurd door innovatieve satelliettechnologie. Daarmee beschermen we kwetsbare gemeenschappen tegen klimaat- en natuurramp-risico's door middel van betaalbare en toegankelijke verzekeringsoplossingen.

Als onderdeel van dat werk leg ik aan medewerkers van DHAN uit hoe deze weersverzekeringen werken. Dit is één van de groepen waar ik de afgelopen weken mee samenwerkte. U ziet ook Ahila, die in juni in onze kerkdienst in Lage Zwaluwe was.

Een ander onderdeel van mijn werk is het vergroten van draagvlak voor verzekeringen onder de mensen op het platteland en in de steden. Niet het gemakkelijkste deel, zelfs in Nederland vinden de meeste mensen verzekeringen een noodzakelijk kwaad. Het helpt om aantoonbaar bewijs van betalingen in geval van schade bij droogte, stortvloed-regen en hitte te laten zien en om mensen die betalingen hebben ontvangen daarover te laten vertellen.

Ook is het belangrijk om mensen er van bewust te maken dat er preventief zelfs meer te winnen is dan door verzekeringsbetalingen. Bijvoorbeeld dat het helpt om afwatering en irrigatie op orde te hebben.

Kortom, bewustwording en scholing zijn immens belangrijk. Dat is ook de reden waarom de stichting Vrienden van DHAN is opgericht. Hoe jonger kinderen goed onderwijs en aanvullend voedsel krijgen hoe meer kans er is dat zij zich blijvend kunnen onttrekken aan armoede en werk vinden.

DHAN creëert veel werk in de dorpen door het opzetten van dorpscentra waar via online verbindingen contact kan worden opgenomen met huisartsen, veeartsen, landbouwadvisoren, verzekeringsadviseurs enzovoort. De jonge vrouwen leren de pc's bedienen, helpen zo hun dorpsgenoten en verdienen een salaris.

info@vriendenvandhan.nl
IBAN NL77 RABO 0120 2603 36

Gelezen

Marjoleine de Vos, En steeds is alles er – over missen en herinneren, Amsterdam 2023

Van mijn zus kreeg ik het boek van Marjoleine de Vos waarin ze schrijft over hoe het is om te leven met het gemis van haar geliefde.

Mijn zus is zelf haar man verloren, hij overleed met Pasen dit jaar. Dit verlies in onze familiekring greep mij aan. Wat ik dikwijls hoorde van anderen bij verlies van een naaste ervoer ik ook. Hoe makkelijk gaan we aan elkaar voorbij in het dagelijks leven omdat we druk zijn of andere dingen om aandacht vragen. Maar als de dood zijn opwachting doet wordt al die drukte in een ander daglicht geplaatst. Wat doet er werkelijk toe?

Marjoleine de Vos weet me mee te nemen met haar ervaringen over missen en herinneren. Eerlijk, open, aansprekend en troostend. Het is geen boek om in één keer uit te lezen. In poëtisch proza schrijft ze zo dat je even wordt stil gezet. Een boek om telkens te pakken en een stuk uit te lezen.

Piet Schelling, Denken aan de dood kom ik tot leven – Gedachten over het levenseinde, Utrecht 2019

Piet Schelling neemt ons mee in een praktisch en tegelijk beschouwend boek over het denken over de dood en sterfelijkheid. Hoe kun je over de dood denken en je erop voorbereiden? Piet Schelling schrijft toegankelijk en helpt je om je gedachten over het levenseinde op een rij te zetten. Hij vindt woorden voor wat soms moeilijk te verwoorden is, en geeft handvatten om verder te denken. Hij schrijft geïnspireerd door zijn geloof. Hij geeft ook tips over hoe je naar het einde toe kan leven en afscheid nemen. Daarbij gaat hij ook langs lastige thema's als euthanasie, orgaandonatie en begraven of cremieren. Hij sluit zijn boek af met een groet: Adieu! Zo beveelt hij de lezer bij God aan. De laatste regels van dat gedicht:

*Adieu!
Allerliefsten om me heen,
jullie waren
mijn brood mijn water,
jullie waren
mijn dorst mijn honger,
jullie waren
mijn hart en ziel,
jullie waren
mijn alles.*

Adieu!

ds. Marijn Gilhuis

Op reis naar Zuid-India

Van 15 februari – 2 maart 2025 organiseert Vrienden van DHAN een reis naar Zuid-India. Ervaar het natuurschoon en bezoek de dorpen en spreek met de mensen met wie DHAN Foundation samenwerkt. Het minder bekende zuiden van India heeft veel te bieden en bezit vooral ook een heel eigen, ontspannen karakter. Je ziet kleurrijke tempelsteden als Madurai en Thanjavur (Tanjore), tropische stranden, bezoekt het Periyar nationaal park. Daarnaast bezoeken we projecten en zien met eigen ogen hoe de armoede doorbroken wordt.

Mocht u interesse hebben om eventueel mee te gaan, neem dan contact op met Annette Houtekamer 06 53 644655 of annettehoutekamer@gmail.com.

GENIET VAN 'T GOEDE

De **Postcode**loterij bezorgde de leden eind oktober weer één of meerdere cadeaukaarten ter waarde van € 12,50 waarmee bij Albert Heijn vegetarische producten kunnen worden aangeschaft.

Gebruikt u deze kaart zelf niet? Activeer hem dan toch en doneer hem aan de diaconie. Wij kunnen de kaart verzilveren en onze voedseldozen vullen met iets extra's.

Deze actie loopt tot 17 november.

Samen in het Witte kerkje

Alle thema's van het leven komen voorbij tijdens onze goede gesprekken met diepgang. Vreugde, angst, liefde, dood, kinderen, opvoeding, relaties, lessen in het leven, uitdagingen, vragen, enzovoort.

Met elkaar bespreken we in een vertrouwde en veilige omgeving wat ons bezighoudt. Vanuit onderwerpen die mensen zelf inbrengen of dingen die we meemaken, maar ook doordat we een kaartje trekken, er iets voorgelezen wordt of andere inbreng.

Iedere avond ontstaat vanzelf en spontaan. Religie is niet leidend maar geloof en spiritualiteit (en alle overtuigingen en twijfels die daar bij horen) zijn zeker ook onderwerpen die voorbij komen. Spiritualiteit is de zoektocht naar ieders eigen waarheid en dat is waar Samen in het Witte Kerkje op gebaseerd is, met respect voor ieders mening of overtuiging en met het doel te leren van elkaar.

agenda november

- 01 Samen aan tafel
- 04 Een goed gesprek
- 08 Een goed gesprek, ochtendgroep
- 13 Een goed gesprek, jongerengroep

Je bent altijd welkom, met of zonder aanmelding en zonder verplichting alle bijeenkomsten bij te wonen. Iedere keer staat op zichzelf. Voor de maaltijd is aanmelding vooraf wel nodig. Je kunt dan ook aangeven of je een dieet hebt.

Heb je vragen of wil je meer weten?

Kijk eens op de website:

www.sameninhetwittekerkje.nl.

Je mag mij ook mailen of bellen op welkom@sameninhetwittekerkje.nl of 06-52046806.

Een hartelijke groet,
Edwin Vonk

Hapje Thanksgiving

Nog één hap, en dan is het laatste appeltje van de eerste oogst in onze nieuwe tuin helemaal op. Ons raam kijkt uit op het boompje, dus we hebben het hele proces nauwlettend gevolgd, van de bloesem tot de steeds roder wordende appeltjes. Alvast eens eentje geproefd, nog eens eentje, en ja, ze werden heerlijk.

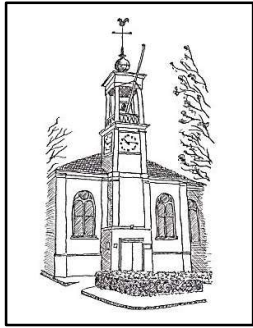
Het perenboompje heeft ook goed zijn best gedaan, we hadden allemaal een mooi pannetje vol om te stoven. Wat een rijkdom. En zomaar gekregen.

Wat vreemd eigenlijk, dat wij de dankdag voor gewas en arbeid helemaal niet meer vieren. Hij staat nog wel op het leesrooster, 6 november, Dankdag.

Ga ik op 6 november het huis versieren met pompoenen? Ik denk het niet. Gaan we kalkoen eten? Nou, in elk geval geen hele. Even stilstaan bij al het goede dat ons 'wordt toegeworpen'? Ja, dat ben ik wel van plan.

Maar als ik het nou op 6 november vergeet? Dat zou zomaar kunnen gebeuren. Och, waarom zou ik wachten tot de 6e, ik denk dat ik het vandaag maar doe.

Loes van der Eijk

Lage Zwaluwe

Kerkgebouw:

Kerkstraat 49, Lage Zwaluwe
Postadres: Schoven 1
4926 DR Lage Zwaluwe

Scriba:

Kees Groeneveld
Schoven 1, tel. 06 – 11 41 27 80

Bankrekeningnummers:

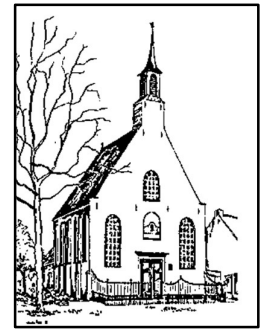
Bankrekening College van Kerkrentmeesters:
NL40 RABO 0373 7073 55 of
NL77 RABO 0126 7069 56
t.n.v. Protestantse gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening kerkblad:
NL40 RABO 0373 7074 52
t.n.v. Protestantse gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening solidariteitskas:
NL31 RABO 0373 7075 17 t.n.v. Protestantse
gemeente te Lage Zwaluwe

Bankrekening De Cantorij:
NL 96 RABO 0373 7428 19
t.n.v. PG Lage Zwaluwe Cantorij

Bankrekening Diaconie:
NL74 RABO 0373 7105 26
t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente
Lage Zwaluwe

Terheijden – Wagenberg

Kerkgebouw:

Hoofdstraat 1, Terheijden

Scriba:

Annette Houtekamer – van Dam
Hartelweg 22, tel. 076 - 5870320

Bankrekeningnummers:

Bankrekening College van Kerkrentmeesters:
NL73 RABO 0373 7298 47
t.n.v. CvK Beheer Protestantse gemeente
Terheijden - Wagenberg

Bankrekening Diaconie:
NL96 RABO 0373 7392 30
t.n.v. Diaconie van de Protestantse gemeente
Terheijden – Wagenberg

Dorpen werken samen bij viering 80 jaar bevrijding

De dorpen in de gemeente Drimmelen werken samen om 80 jaar bevrijding te vieren. De 4/5 Mei Comités, de heemkundekringen, stichting de Liniecrossers en VVV Biesbosch Drimmelen hebben de handen ineengeslagen en samen met de gemeente een rijk programma opgesteld.

Dit start in oktober, toen 80 jaar geleden de eerste plaatsen in Brabant werden bevrijd, en loopt tot en met 5 mei 2025.

Memorialtocht op zondag 3 november

"We moeten dit blijven herdenken, we moeten vrijheid nooit als een vanzelfsprekendheid gaan zien, dat zien we bijvoorbeeld aan de situatie in Oekraïne. Daarom hebben we een programma waardoor iedereen de herdenking mee kan vieren en mee kan maken", vertelt burgemeester Boy Scholtze.

"Onze dorpen zijn begin november bevrijd, daarom zijn er in die maand extra activiteiten. Op zaterdag 2 november is er een bevrijdingsconcert in Wagenberg, op zondag 3 november voert een karavaan van oude legervoertuigen langs alle dorpen en alle oorlogsmonumenten tijdens een Memorialtocht. Dit vormt de aftrap voor een reeks van bijzondere herdenkingsmomenten in alle dorpen.

Estafette

Scholtze vervolgt: "Een film over de liniecrossers gaat in première, we hebben een reizende expositie, filmvoorstellingen op diverse locaties, wandeltochten, fietstochten en er worden zelfs speciale boottochten opgezet. We starten op 12 oktober met een bevrijdingsconcert in Terheijden en op 5 mei sluiten we af met een bevrijdingsconcert in Made. Dat vindt plaats nadat onze brandweerlieden in een nachtelijke estafette het bevrijdingsvuur vanuit Wageningen naar onze dorpen hebben gebracht."

Anjerconcert

Op zaterdag 30 november organiseert de gemeente een Anjerconcert met de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'. Dit is onder andere voor veteranen en relaties van de gemeente, maar de gemeente gaat ook kaarten hiervoor verloten. Burgemeester Scholtze: "Ik hoop dat iedereen mee wil vieren en herdenken. Dat kan door naar de concerten en voorstellingen te gaan, door de doortocht van de Memorialtocht mee te maken, door mee te wandelen of te fietsen of door mee te gaan met een speciale excursie naar de Zwarte Schuur op Hofmansplaat, of door onze estafettelopers een warm onthaal te geven op 5 mei," aldus de burgemeester. De lijst van activiteiten is niet compleet, er zullen nog evenementen bij komen. We hebben bijvoorbeeld ook aandacht voor de jongsten via de scholen en voor onze ouderen. Alle informatie is te vinden op www.vvvbiesboschdrimmelen.nl.

"Krachten gebundeld"

Burgemeester Scholtze: "We mogen onze bevrijders nog steeds dankbaar zijn voor het brengen van onze vrijheid. Het is geweldig dat onze dorpen hun krachten hiervoor hebben gebundeld om dit te vieren en herdenken. "